

Eräs kertomus alkoholiin rakastumisesta ja pitkästä suhteesta sen kanssa...

Julkaistu 25.1.2016

Tämä kertomus on henkilökohtainen kirjoitus erään miehen elämästä, läheisen naisen kirjoittamana ja näkökulmasta. Se on hyväksytty julkaistavaksi toivomuksella, että se jotenkin auttaisi ymmärtämään alkoholiongelman vaikutusta ja geneettisen altistuksen aiheuttamaa vaaraa juoppouteen vajoamisesta. Tämä on yritys raapaista vain hiukan alkoholisairauden monia ristiriitaisia vaikutuksia, sekä alkoholisairaaseen sekä läheiseen, siitä itsekkin sairastuneeseen, alkoholin väärinkäytöstä kärsiviin ihmisiin.

Alkoholismia on tutkittu, yritetty hoitaa ja lievittää sen haittoja. Tämä kirjoitus ei käsittele tieteellisen tai hoidollisen tiedon tilastoja tai näkökohtia, ei opeta eikä sen ole tarkoitus moralisoida, pikemminkin kysellä. Sen verran kuitenkin, taustaksi, että nykytiedon mukaan geneettinen altistus, perimä alkoholisoitua, on pohjoisen kansoilla n. 50% samoin Irlannin ja joidenkin entisten itäblokin maiden väestöllä, Amerikan intiaaneilla jopa 90%, mutta esim. espanjalaisilla vain 15%.. Jos tähän tietoon ja tutkimukseen on uskominen, ei liene viisasta vähätellä tätäkään näkökulmaa suhtauduttaessa juoppoihin.

Alkoholin, huumeiden, lääkkeiden ja tupakan aiheuttamien sairauksien ja riippuvuuksien tiedetään olevan myös vakavien, vammautumisen, syrjäytymisen, invalidisoitumisen ja työkyvyttömyyden takana. On ilmiselvää, että nykyisten tutkimuslaitteiden ja aivotutkimuksen tiedon kautta etanoli myrkyt tuhot voidaan osoittaa, mutta miksi ei kunnan parannuskeinoja ole olemassa?

Alkoholismi, juoppous tai liiallinen käyttö ei ole mielisairaus, elämänkohtalo tai pahe, vaan alkoholijuomissa olevien myrkyjen aiheuttama sairaus sitä juovien ihmisten käyttäytymiseen, aivotoimintaan ja persoonallisuuteen. Alkoholismi aiheuttaa tietynlaista käyttäytymistä, jota yritän kuvata tässä, sen vaikutusta läheiseen, miltä se tuntuu, kun hän kärsii juopon lähellä eläessään. Teen tämän tietoisena siitä, etten voi millään kuvata sitä kärsimystä ja ristiriitoja, jotka repivät ihmistä, joka antaa alkoholin myrkyttää aivojaan, tuhota ainutkertaista elämänsä. Ja joka päivä, päivä päivältä tämä sairaus hoitamattomana etenee...

Mies on ryyppännyt kolmentoista ikäisestä. Ensimmäinen kännikokemus oli mahtavaa, eikä siitä seurannut pahoinvoivaa krapulaa niin kuin muilla lapsiseurueen jäsenillä. Tämäkin nosti itsetuntoa, hänhän taitaa olla oikein mahtava mies. 13v. Tästä ujosta maalaispojasta tuli siis juoppo, alkoholin rakastaja, viinan kaveri ja ystävä jo ensimmäisestä onnellisesta humalakokemuksesta lähtien. Se vapautti, antoi rohkeutta lähestyä ihmisiä, itsetunto nousi uusiin ulottuvuuksiin, se toi ja soi elämään sisältöä, poisti tyhjyyden, antoi ihania kokemuksia, joita ilman hänen on ollut siitä lähtien lähes mahdotonta elää. Siitä tuli, hänen mielestä parasta elämässä. Ja vähitellen, viimein, osa hänen persoonallisuuttaan.

Alkoholi on ollut siis hänen elämässään siitä lähtien ja ajoittain aivan olennainen osa sitä. Varhaisessa nuoruudessa, joskus 50-60 lukujen vaihteessa, tuli ensimmäinen tyttöystävä, joka suhde johti ensimmäiseen avioliittoon ja kahden lapsen syntymään. Oli niin onnellista tuntea itsensä mieheksi, taas kerran, kun pohjoisen tanssilavalta, kummisaappaat jalassa, pitkän rapaisen pyörämatkan jälkeen, sai saatella ensirakkautensa vintin ullakolle, ikuiseen onneen. Tämä onni loppui kymmenessä vuodessa katkeraan eroprosessiin. Avioliitosta syntyneet tytöt ja poika eivät aikuistuttuaan halunneet isäänsä paljon yhteyttä pitää. Jäljet ja haavat olivat liian syviä, meni taas hukkaan paljon hyvää elämää. Syntyi elämän ajan kestäviä traumoja.

Avioliittoja seurasi sittemmin vielä kaksi ja pari kihlaustakin. Omiensa sanojensa mukaan kaikki päättyivät viinaan, huoraamiseen ja siihen sietämättömään aikaan, joka muilta riippuvuuksilta ja paheilta jäi. Hän itse pitää ansionaan, ettei ole koskaan lyönyt naista, mutta tarvitseekohan sitä terveen, normaalin miehen edes hyveekseen laskea?

Miesystäviä hänellä ei ole kun muutama, mutta naiset kuulemma rakastuvat ja tykkäävät hänestä. Kovasti hän on aina osannut flirttailla ja hepposia suhteita on riittänyt, holtitonta seksuaalikäytöstä. Miten olisi käynyt naisen, jos samoin olisi käyttäytynyt ja elänyt? Nyt jo iäkkäänä flirttaileva ja seksiin vihjaileva käytös herättää enemmän vaivautuneisuutta ja luetaan dementin papan lapselliseksi käytökseksi, jolla naureskellaan, jos ei aivan edessä niin ainakin takanapäin. Vanha häntyri juoppo, sellaisen käytös on ainoastaan kiusallista ja sääliä... Pidän tätä alkoholimyrryjen aiheutumana käytännön konkreettisenä esimerkkinä muutoksesta persoonaan. En soimaa itse ihmistä, tunnen vain sympatiaa taudin aiheuttamien tuhojen kärsijänä.

Suurta surua ja onnea hän kertoo kokeneensa. Kaikesta kuitenkin savuavat rauniot ovat jääneet, jaetut talot ja suuret surut, potkut työstä, katkerat tappelut ja pitkät toipumiset läheisille. Omasta terveydestä ja toipumisesta ei ole ollut väliä. Maassa hän on ollut ja sinne vielä potkittu. Betoniseinät ovat olleet ympärillä, kuin sairaalla rotalla ja silloin tuli ystävä, kuninkaallinen alkoholi, kaikessa komeudessaan, auttamaan, pelastajaksi. Näin hän sen jälkeinpäin tietenkin tulkitsti, kun viina teki elämän vielä kauheammaksi ja kuinkas ollakaan alkuperäinen aihe surkeuteen, rotan olotila, ei tuntunutkaan enää niin suurelta pahalta. Teki kuningas taas temput, elämä jatkui kuin ihmeen kaupalla, hän nousi taas, viinan ja lääkkeiden voimalla elämä jatkui. Lääkkeiden, jotka vievät "onnellisten unien metsään", auttavat hiljalleen toipuminen krapulasta. Koukuttavat lisää väärinkäyttöön. Myrkyttymiseen, jonka ansiosta oli jo ajat sitten oli kehittynyt kemiallinen persoonallisuus oikean, rehellisen, aidon, omista asioistaan päättävän ja vastuuta ottavan persoonan tilalle. Tätä hän ei tietenkään itse tiedosta, sekin kuuluu taudinkuvaan.

Toki hän teki ison uran teollisuudessa ja päti kansanvälisissä työtehtävissä upean lahjakkuutensa, karismansa, suht` komean ulkomuotonsa, joka, niin kuin jo todettiin, erityisesti vetosi naisiin, sosiaalisen huijaamistaitonsa ja laskelmallisuutensa avulla. Paljon vaativammassa työssä hän pärjäsi hyvin, mitä hänen koulutuksensa olisi edellyttänyt. Ja tietysti hän oli myös siinä onnellisessa asemassa, että sai juoda mielensä mukaan. Omien sanojensa mukaan tankkiautollisia itselle ilmaista viinaa. Se oli mahdollista aseman kautta, jonka hän oli saavuttanut, mutta ei aikaakaan sekin korttitalo romahti.

Miehin, kylmän pohjolan kulttuuri myös osaltaan oli omiaan suojelemaan juoppoa, sitä iloisten illanviettojen armoitettua, hauskaa ja hulvatonta sanailijaa. Roisit, salskeat näyttämisen ja näyttelemisen lahjat peittivät herkkää ja haavoittuvaa sielua, söivät sen olemattomiin. Syntyi öykkäävä, karski, karjusian habitus. Uskottava kai niissä piireissä. Aikansa. Kirjoitan alkoholisairaasta ihmisestä ja tunnen voimatonta vihaa tätä tautia kohtaan.

Toisesta avioliitosta syntyi nuorin tyttö, jonka perheeseen mies nyt on, jo seitsemänkymmentä täytettyään lähes viikottaisessa yhteydessä. Pelkoa ja huolta isästä on, ikuista toivoa paranemisesta, huolta ja murhetta. Isä rauhoittelee; "Mitäpä tässä, normaalia elon kulkua elelen", mutta tytär tietää että mitään normaalia ei ole. Isän elämässä varjot pitenee ja sairaus etenee.

Juopottelun luonne on muuttunut. Ihana, täysin vastustamaton nousuhumala kestää enää minuutteja ja sen jälkeen alkaa umpikännin helvetti. Sekä hänelle että sitä seuraavalle läheiselle. Itkua, kiukuttelua, komentelua ja sanallista pahoinpitelyä. Samojen juttujen jatkuvaa jankuttamista, epärealistista itsekehua, joka paljastaa heikon koulutustason kipeän trauman. Isossa perheessä joka toiselle oli varaa antaa hyvä koulutus. Hän oli se huono-onninen. Mustasukkaisuutta ja keksittyjä syytöksiä, painostamista ja vainoamista. Masentunutta kuoleman toivomista, kaatumisia ja loukkaantumisia. Toivottomuutta, tämän mahdottoman taistelun edessä jonka kuningas alkoholi on voittanut. Suuren rakkauden kosto, minä pieni ihminen en voi mitään... Pitkiä yksinäisiä puheluita kaikille, jotka haluavat kuunnella ja ymmärtävät, aina vain harvempi joukko... Kukaan ei jaksa... Loputtomasti.

Elämää repii ristiriidat. Samassa lauseessa alkoholisairas suunnittelee yhteistä elämää ja tulevaisuutta ja yht'äkkiä sanoo ikuiset hyvästit. Sellaista ei kestä kukaan. Päivästä ilman viinaa on vaikea olla onnellinen, siis olla selvin päin. Pienet arkipäivän harmit saavat suhteettomia mittasuhteita, pahantuulisuutta, ilkeää komentelua ja ärsyntyneitä, mielialat vaihtelevat ja läheinen on tietenkin lähes kaikkeen syyllinen. Toisaalta hyvittelyn tarvetta, mm. vimmattua siivoamisen tarvetta, katumista. Yritystä viinan tuoman kaaoksen jälkien haltuun ottamiseksi, että kaikki olisi paikoillaan, järjestyksessä, suunniteltu ja laskettu, siis joka ainoa asia kontrollissa. Pakkomielleistä; "Minulla pitää olla tiedossa missä menen, aina". Aina ja vain seuraavaa kaatokänniä ajatellen. Selvin päinkin elettyjä viikkojakin hallitsee viinan piru. Ongelmaa vähätellään, puolustellaan ja peitellään. Tämäkin kuuluu taudinkuvaan.

Mutta ihminen vierellä ei ole alkoholisairas, eikä hän ole riippuvainen lääkkeitä, tupakasta eikä viinasta. Hän ei kiroile tavallisessa puheessaan lähes joka toista sanaa. Hän ei kerro julkisesti intiimejä yksityiskohtia entisten kumppanien sukupuolielämästä, ei halvenna kumppaniaan hävyttömällä puheilla heidän intiimielämästään, täysin anteeksi antamatonta käytöstä. Hän ei ole tahallisen ilkeä, vaan haluaa tuntea vastuuta itsestään, puheistaan ja käytöksestään. Hän ei istu selvin päin yksin illanvietoissa. Mitään suunnitelmia hänen on vaikea tehdä. Me ei olla me, koska suurempi rakkaus Viina voi tulla koska tahansa päättämään hänen puolestaan toisin. Hän vihaa tätä tasapainottomuutta, arvaamattomuutta.

Selvät viikot toisaalta näyttävät juopossa aivan toisen ihmisen. Huomaavaisen, kohteliaan, vilpittömän ja huumorintajuisen, rakastettavan. Mutta mitään ei voi, hän tietää sen, kohta se taas alkaa, pullo aukeaa. Kun juoppo sanoo; "Otan tästä viimeisestä pullosta vain muutaman ryyppyn ja kaadan loput pois, ettei tee mieli jatkaa aamulla" läheinen tietää, että jokainen pisara menee siitakin pullosta kurkusta alas. Kaikki mitä hän kertoo juomisesta ja suhteestaan alkoholiin on valhetta. Mikään ei pidä todellisuudessa paikkaansa. Silkkää petosta ja valhetta. Nämä ristiriidat repivät ja hajottavat tasapainoisinkin ihmisen alkoholistin vierellä.

Läheinen ei syytä sairasta, vaan näkee todellisen syyn siihen kovaan tautiin, joka korventaa alkoholisairasta miestä. Tätä vanhaa juoppoa, koska hänen, sivussa kärsivän, aivoja ei alkoholi ole myrkyttänyt, vuosikymmeniä. Hän vain sairastuu väkisin suruun ja mielipahaan, menettää tahdon ja elämänvoimansa, nähdessään tämän kaiken vastuuttomuuden, jolla juoppo tuhoaa itseään, eikä välitä käytöksestään tai omasta terveydestään, jota viinan myrkytys tuhoaa, on tuhonnut lähes lapsuudesta asti. Mitä kauheaa, surullista ja sääliä tuhlauksia.

Onhan läheiselläkin oma geeniperintö, ehkä alttius allergioihin, diabetekseen tai syöpään. Hän miettii omaa rooliaan. Onko hän läheisriippuvainen, mitä antaa itselleen tapahtua? Kukapa niistä taipumuksista sairauksiin häntä syyttää voisi, mutta hoitamattomana ne johtavat, aivan niin kuin alkoholismikin, koviin kipuihin ja tuskaiseen elämään. Alkoholisairauteen kuuluu vielä vain niin suuri sosiaalinen painolasti, joka kuormittaa aivan eri lailla kun muut sairaudet, sekä juoppoa että hänen läheisiään. Syyllisyyttä, häpeää ja salailua.

Se kaunis poika, joka kulki äitinsä kanssa kotinsa pihapiirissä, sai lahjaksi äidiltään lempeän ja hellän tavan koskettaa, välittää, huolehtia ja jonka selvinä kausina näkyy kaiken takana. Kemiallinen, alkoholisoitunut "minä" on valjastanut sen omien tarpeittensa palveluun, käyttämään hyväksi, heittämään pois ja taas turruttamaan ja lokeroimaan esiin tunkevat syyllisyydet. Peittelemään, että ei tarvitsisi muuttua, koska se on työlästä ja vaikeaa... Täysin mahdotonta ilman apua ja hoitoa. Tämäkin kuuluu tämän taudin kuvaan.

Läheinen odottaa ihmettä tapahtuvaksi, miljoonien läheisten tapaan, koska tietää, että ihmeitä voi tapahtua. Alkoholista sairastuneet juopot toipuvat, löytävät keinot, löytävät avun. Hänestäkin voi löytyä vielä se ihminen, joka voisi elää ihmisiksi. Se riittää, se saa hyväksynnän, se kantaa. Luulisi, että elämänsä iltapuolella senkin haluaisi vielä kokea ja yrittää tervehtyä kaikin keinoin, jättää parasta itsestään muistoksi niille, jotka muistavat. Itsensä ja läheistensä vuoksi, jotka tuntevat hellyyttä ja pyyteettömyyttä, kai se rakkautta on, häntä kohtaan ja näkevät hänen sairautensa.

Se ihana ihminen, ihmisen taimi, terveessä viattomuudessaan, on vain rutistunut sen myrkytysvaikutuksesta, siinä kovuuden ja kylmyyden maailmassa, johon hänet heitettiin. Tilalle kasvoi alkoholista kemiallinen persoona, joka tarvitsee apua, kipeästi, mutta ei hän sitä halua, koska kestää kohtalonsa, kuin mies, kun on pakko, koska isäkin oli juoppo sotilas. Mikä loistava huijaus taas kerran Kuningas Pirulta, ottaa umpikänni tutun ja turvallisen syyn vuoksi, joka antaa siihen luvan. Miksi kuolleet eivät saa olla rauhassa haudoissaan, omat taistelut taisteltuaan. Juoppo joka elää vielä ei ole ollut Kollanjoella tai Rukajärventielle.

On hyvä tajuta, jos meitä ympäröivät kuolleiden varjot. Se on merkki siitä, että kiinnitämme itsemme kuolleisiin. On opittava hautaamaan kuolleet. Ehkä siitä alkaa toipuminen.

Nimimerkki:

Toiseksi jäänyt

link

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tarinat/lue-tarinoita/laheisten-tarinat/eras-kertomus-alkoholiin-rakastumisesta-ja-pitkasta-suhteesta-sen-kanssa>